

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentatio Academica De Recta Theologiae Parabolicae
& Allegoricae Conformatione**

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Christlieb, Wilhelm Bernhard
Rühle, Christian Andreas**

Tubingae, 1729

§. 3.

[urn:nbn:de:bsz:31-41906](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41906)

§. 3.

Methodum docendi per parabolas familiarem olim fuisse gentibus orientalibus, Syris, Arabibus, Persis, Ægyptiis, imò & Græcis & Romanis dudum observârunt eruditi (a). Maximè verò illæ & Judæis fuere frequentatæ (b). Hinc Talmud ipsorum aliique libri antiqui ejusmodi *הגרות* *narrationibus* scatent (c). Hinc & ipsæ quoque parabolæ Evangelicæ subinde in Talmude leguntur (d). Ubi quæstio inter eruditos agitur, num Salvator optimus ex communi docendi ratione tunc frequentatâ desumerit illas, vel potiùs Judæi ex Evangelii istas suos in usus verterint (e), qui tamen illas aliter subinde recensent & alium in finem adhibent (f).

- (a) Vide Carpzovium in introd. in Theol. Jud. C. 8. §. 1. 2. ubi quàm maximè citat & exemplum Regiæ Sabæ Salomonem per ænigmata tentantis 1. Reg. X. 1. Douxtaum in analectis sacris N. T. p. 18. 19. Spanhem. Theol. Op. P. 1. col. 292. Pocockium in portâ Mosis p. 147. 150. Neumannum l. c. §. 12. 13. p. 434. sqq. Camp. Vitrinam in der Vorbereitung über die Evangelische Parabeln §. 11. cum notâ Jo. d' Outrein hujusque Einleitung über die Parabel vom verlohrnen Sohn §. 3. uti & cl. Jungendres in specimine philologico de veterum Gentilium & Judæorum Theologiâ mythicâ.
- (b) Vide Hieron. ad Matth. XVIII.
- (c) Confer hic prorsus J. C. Wolfii Bibliothecam Hebr. P. 2. C. 7. §. 1. sqq. p. 973. sqq. ubi & autores huc pertinentes citantur.
- (d) Ita parabola de femine Matth. XIII. 3. sqq. legitur in Talm. Hieros. Kilaïm C. 1. de operariis in vineâ in Gemarâ Hierosolymitanâ, cod. Brâchos & in Midrasch Kohelet itemque in Tanchuma, de decem virginibus Matth. XXV. 1. sqq. in Gemarâ Babylonicâ Schâbbas itemque & in Midrasch Kohelet, de servis Dominum ex nuptiis redeuntem expectantibus apud Kimchium ad Jes. LXXV. 13. 14. de drachmâ perditâ Luc. XV. 8. in Schir hasschirim rabba, & de divite epulone & Lazaro Luc. XVI. 19. sqq. in Gemarâ Babylonicâ Brâchos, recensentibus loca Julio Conrado Ottone in Gali Rafia L. 1. C. 16. quem etsi malæ fidei arguat Thomas Bangius in cælo orientis & prisca mundi exerc. 1. p. 53. ab imposturâ tamen heic absolvit Carpzovius in introd. in Theol. Judaicam C. 8. §. 3. Lightfoot in horis Talmudicis ad Matth. XX. 1. XXV. 2. & in operibus posthumis f. 42. Sheringhamio in præfat. ad cod. Joma, Sauberto in palæstrâ Theologico-philologicâ p. 277. 278. Vorstio in Philol. sacrâ P. 1. C. 4. p. 140. sqq. Cartwrighto in mellificio Hebraico ad Matth. XX. 1. sqq. XXV. 1. sqq. Luc. XV. 8. & Lœffero in expl. par. de Patrefamiliâs & operariis in vineâ p. 9. 10. Ita & Jac. Altingius ad Dent. XV. refert ex Ebrais parabolam similem illi de œconomo injusto Luc. XVI. Verba refert Jo. d' Outrein in specimine observationum miscellanearum p. 203. sqq.

- (e) Autores huc spectantes allegavit cel. Wolfius l. c. §. 6. p. 978. Paucis addimus, prius affirmasse & Kœnigsmannum in prodomo clavis Propheticae p. 55. 196. & in diss. de parabolis Christi prophetis p. 17. & ante ipsum Hammondum ad Matth. XX. 1. atque Saubertum l. c. posterus Carpozium l. c. §. 3. & in præf. ad Lightfooti horas Talmudicas, itemque Rambachium in instit. Hermenevt. p. 537. 538.
- (f) Egregie hoc observant Basnagius in histoire die Juifs L. 3. Ch. 6. §. 15. p. 179. & Lœflerius l. c. p. 9.

§. 4.

Jam verò & character Messiaë hic quidam fuit, per parabolas populum docere. Monet hoc Matthæus XIII. 35. dicitque, eapropter hoc docendi genere usum fuisse Christum, ut impleretur id, quod Propheta dixerit: *Aperiam parabolis os meum, investigabo abscondita à fundatione mundi.* Propheta hic Asaphus (a) est & verba cubant Ps. LXXVIII. 2. Sed ais, in psalmo hoc nullas inveniri parabolas adeoque hanc Matthæi citationem vel huc haud quadrare, vel saltem accommodatitiam esse, cujus generis allegationes & aliæ in Novo Testamento dentur (b). Itaque vel ea, quæ in hoc Psalmo extant, typicè ad statum populi Israëlitiçi tempore Christi applicanda sunt (c) vel Christus non solum ejusmodi מְשָׁלִים & חֲדוּת qualia Ps. LXXVIII. afferuntur, quæque ad curam Judæorum à Deo olim habitam pertinent, sed & alia, quæ nomen hoc adhuc magis tuentur, vi hujus oraculi suo tempore enarrare debuit (d). At, quid hoc est, quòd Christus à Matthæo dicitur *sine parabolis nihil ad populum dixisse* comm. 34. cum tamen simplici & clarâ oratione ad eundem sapissimè fuerit usus? Nodum hunc tangit Surenhusius (e) aitque, Christum, cum animadvertisset, Judæos ad simplicem illam doctrinæ propositionem oculos claudere, parabolico deinceps dicendi genere usum, ut elegantia & novitate dictionis percussi sermoni eò magis attenderent. Quæ itaque Matthæus hinc profert, ad tempus illud, quòtum dicebat ad populum Salvator, restringenda sunt.

(a) Vide 1. Chr. XVI. 37. XXVI. 1. 2. Chron. XXIX. 30. Calumniatus olim fuit Porphyrius, Matthæum ex ignorantia scripsisse, *Μὴ ἔμελλεν ἑρῆσαι*, quod deinceps nomen in Ἀσάφ eapropter mutatum fuerit à Christianis. Utrunque scilicet nomen, notante & Hieronymo, olim in quibusdam codici-